

PLAYMOBIL

Share the smile

BLZ. 10-11

HET POPPETJE VAN PLAYMOBIL

<u>12</u>	HET BEGIN
<u>16</u>	DE VORM
<u>20</u>	DE GLIMLACH
<u>26</u>	DE KLEUR
<u>32</u>	HET DETAIL
<u>36</u>	DE GROOTTE
<u>38</u>	DE IDENTITEIT
<u>42</u>	DE ORIGINALITEIT
<u>46</u>	DE BETROUWBAARHEID
<u>50</u>	ACTIE!

BLZ. 54-55

DE VISIE VAN PLAYMOBIL

<u>56</u>	HET ROLLENSPEL
<u>60</u>	DE IDENTIFICATIE
<u>62</u>	DE CREATIVITEIT
<u>66</u>	HET ENGAGEMENT
<u>68</u>	DE CONCURRENTIEPOSITIE
<u>72</u>	VAN OUDER OP KIND
<u>76</u>	KINDEREN EERST
<u>80</u>	VENSTER OP DE WERELD
<u>84</u>	HET UITGANGSPUNT
<u>88</u>	GELIJKHEID

BLZ. 92-93

HET FENOMEEN PLAYMOBIL

<u>94</u>	OVER DE HELE WERELD
<u>98</u>	DE COLLECTIES
<u>102</u>	DE VIP'S
<u>106</u>	HET INSTRUMENT
<u>110</u>	SHARE THE SMILE
<u>114</u>	HET POPULAIRE ICOON
<u>118</u>	DE KUNST
<u>122</u>	VRIENDSCHAP EN MEER!
<u>126</u>	WERELDBURGERS
<u>130</u>	DE FUNPARKS

BLZ. 134-135

DE THEMA'S VAN HET SPEL PLAYMOBIL

<u>136</u>	DE GESCHIEDENIS
<u>140</u>	DE VAKANTIE
<u>144</u>	DE BEROEPEN
<u>148</u>	HELP!
<u>152</u>	HET DAGELIJKS LEVEN
<u>156</u>	DE LEGENDE
<u>160</u>	HET SPROOKJE
<u>164</u>	DE VOERTUIGEN
<u>168</u>	DE DIEREN
<u>172</u>	DE BOOSWICHTEN!

40 jaar geleden zag het figuurtje met de glimlach het daglicht. Veertig jaar is niet veel om de wereld te veroveren en je een vanzelfsprekende plaats toe te eigenen in het dagelijks leven. Natuurlijk heeft het moderne PLAYMOBIL-figuurtje, nadat hij het atelier van Hans Beck verliet, een hele weg afgelegd. Hij kreeg er heel wat kapsels bij en veranderde regelmatig van kleding. De ene keer ruilde hij zijn zwaard en schop voor een smartphone of laptop, de andere keer verhuisde hij van een kasteel naar een moderne villa. Maar nooit liet hij zich door wat dan ook tegenhouden! Ontdoe je hem echter van zijn toebehoren, dan is hij weer wat hij altijd was: een plastic poppetje van 7,5 cm met een karakteristieke uitstraling en klaar voor alle rollen en elk avontuur. Veertig jaar lang hebben ontwerpers met veel creativiteit allerlei speelwerelden, accessoires en decors ontwikkeld, maar de genialiteit van PLAYMOBIL schuilt toch vooral in de eenvoud van het personage. Hoewel zijn plastic lichaam onbuigbaar is, past hij naadloos in onze dromen, in onze geschiedenis en in de sprookjes die onomstotelijk ons idee van

het wonderbaarlijke hebben gevormd. Deze altijd aanwezige vriend is de ene keer een farao en de andere keer een centurion. Spelenderwijs laat hij kinderen kennismaken met de vorm van een maliënkolder, met de werking van een hefbrug, of met het hiërogliefenschrift. Het prikkelt de fantasie en nodigt uit tot spelen: gekleed als prins rijgt hij de draak aan zijn drietand, om vervolgens zonder enige moeite te veranderen in een pad.

Dit boek eert het PLAYMOBIL-figuurtje in vier delen: vanaf de eerste schetsen tot de meest recente versies in de virtuele videowereld.

Het vertelt het heldenverhaal van een plastic figuurtje dat uitgroeide tot een ware cultheld.

Aan bod komen de bijzondere kenmerken van het glimlachende poppetje, de missie van PLAYMOBIL om speelgoed te maken waarin traditie en innovatie hand in hand gaan, het enorme succes bij verzamelaars, kunstenaars, ontwerpers en zelfs psychologen – die het poppetje zien als een echt volksicoon – en ten slotte de thema's van het hedendaagse assortiment. Veertig redenen om van PLAYMOBIL te houden, en nog veel meer om door te gaan met de fabricage!

HET POPPETJE VAN PLAYMOBIL

HET POPPETJE VAN
PLAYMOBIL

HET BEGIN

DE ERVAREN SLOTEN- EN WAPENMAKER ANDREAS BRANDSTÄTTER VESTIGT ZICH IN 1876 IN HET BEIERSE FÜRTH EN START DAAR EEN BEDRIJF DAT IS GESPECIALISEERD IN DE FABRICAGE VAN BESLAG EN SLOTEN VOOR JUWELENKISTJES EN KLUIZEN. HIJ HEEFT ZES MEDEWERKERS, COMPAGNONS EN LEERJONGENS, DIE DE METALEN PRODUCTEN VERVAARDIGEN.

In 1908 treedt zijn zoon Georg in zijn voetsporen. Die verplaatst het bedrijf naar het nabijgelegen dorpje Zirndorf. Over de hele wereld worden hun spaarpotten, telefoons, kassa's en weegschalen. Ook als Horst Brandstätter in de jaren vijftig het stokje overneemt, blijven de voor het familiebedrijf zo kenmerkende ambachtelijke insteek, de grote zorg voor het ontwerp van de producten en de constante drang tot vernieuwing bestaan. De inventieve en ondernemende jongeman verlegt echter de koers van de onderneming, die voortaan Geobra – Geo(rg) Bra(ndstätter) – heet, naar van de productie van plastic voorwerpen. Diverse series innovatief speelgoed, gemaakt volgens totaal nieuwe procedés, zien het daglicht. Het zijn vooral grote objecten, uiteenlopend van hoelahoeps en hobbelpaarden tot trapauto's en -tractoren met accessoires als een draaibare stoel, verlichting en een claxon. Horst

HELEMAAL BOVEN
In het begin van de
jaren zestig maakte de
onderneming Geobra
plastic speelgoed, met
name tractors.

BOVEN
De catalogi van het
merk Geobra worden in
meerdere talen gedrukt.

RECHTS
Het eerste grote succes
werd behaald in 1958,
met de hoelahoep.

Geobra **Geobra-Reifen**
DER REIFEN, DER DICH JUNG ERHALT. ERROBERT SICH DIE GANZE WEIT
MADE IN GERMANY

„Geobra“ Spiel- und Sportreifen für alle Altersklassen sind ein wahres Lebens-Gesetz zur körperlichen Erhaltung, für Sport und Spiel. Ideal für sportliches Training, fördert es die Elastizität, steigert die Leistung und erhält schlank und gesund. Besonders in der Handhabung, in Muskeln Übung macht Dich zum Meister mit dem „Geobra“ Reifen. Im letzten ein Meisterspiel.

Durch den „Geobra“ Reifen am Rücken sehr leicht und leicht im in der- und Abwärtsbewegung. Um das Spiel mit dem Reifen zu bewahren, um die Reife zusammenzuhalten. Folglich nach unten, Rücken gerade und leicht die Reife schwenken.

Warte der „Geobra“ Reifen bei gegen den Rücken und über die Reife einen neuen Trick mit der Reife. Bewege Deine Hüften kreisförmig gegen den Verlauf der Reife. Durch Verändern, Drehen, etc., wird eine vollständige Bewegung leicht der Reife in ständiger Bewegung gehalten werden.

Spezielle Übung! Kampfbewegung vorwärts, Rücken von den Reife. Mit den Händen an beiden Seiten des Reifes vor einem Jahr zur anderen über den Reife rollen. Durchziehen! Den Reife um die Taille. Reife gerade und kräftige Drehbewegungen nach beiden Seiten. Beweg- bauer schenkt! Reife über den Kopf, Körperbewegungen leicht es Seite, mit geschicklichkeit.

Reife-Springer ist ausgezeichnet für sport- lichen Konditionstraining. Besonders geeignet für: Fußballer, Basketballer, Tennisspieler, Leichtathleten, Skiläufer etc.

Brandstätter breidt zijn aanbod nog verder uit met vrijetijdsartikelen als waterski's en boten, gevolgd door opbergmeubelen, kinderbureautjes, telefoons, intercoms en antwoordapparaten.

Begin jaren zeventig zet de oliecrisis een streep door deze ambitieuze productie. Geobra beperkt het aantal activiteiten en concentreert zich weer op datgene waar de onderneming altijd al goed in was: het vervaardigen van speelgoed. Horst Brandstätter vraagt de verantwoordelijke van de afdeling onderzoek en ontwikkeling, ontwerper Hans Beck, een speelwereld te ontwerpen die zo efficiënt mogelijk gebruikmaakt van het zo kostbaar geworden plastic. Weldra heeft Hans Beck een aansprekend figuurtje getekend dat het middelpunt van deze nieuwe wereld moet worden. Hij ontwerpt ook een aantal accessoires om de spelmogelijkheden te vergroten. Hij vereenvoudigt het figuurtje meer en meer en bedenkt vervolgens een manier om de onderdelen in elkaar te schuiven. Nauwelijks een jaar na de lancering van de PLAYMOBIL-figuurtjes laat Horst

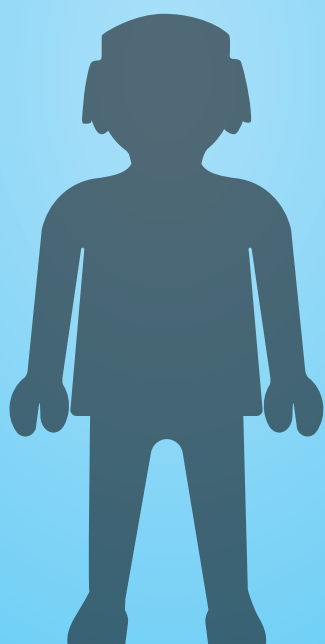
Brandstätter zich en profiel fotograferen met een sigaar. Zijn hoofd is veranderd in een uitgestrekt bouwterrein vol kleine bouwvakkers van PLAYMOBIL. Het blijkt een foto van de toekomst te zijn, want de fabricage van die plastic kereltjes zal het bedrijf weldra volledig in beslag nemen en het een in alle opzichten uitzonderlijk aanzien verlenen! Tot zijn dood is Horst Brandstätter de enige eigenaar van Geobra. Hij behoorde tot de bekendste persoonlijkheden uit de Duitse industrie. In zijn meer dan zestig jaar durende carrière is hij zich altijd blijven ontwikkelen en wist hij vele kansen te grijpen. Die vitaliteit is herkenbaar in de collectie van de onderneming, die elk jaar ongeveer honderdveertig nieuwe artikelen op de markt brengt.

Horst Brandstätter
(links) met Hans Beck,
begin jaren zeventig.

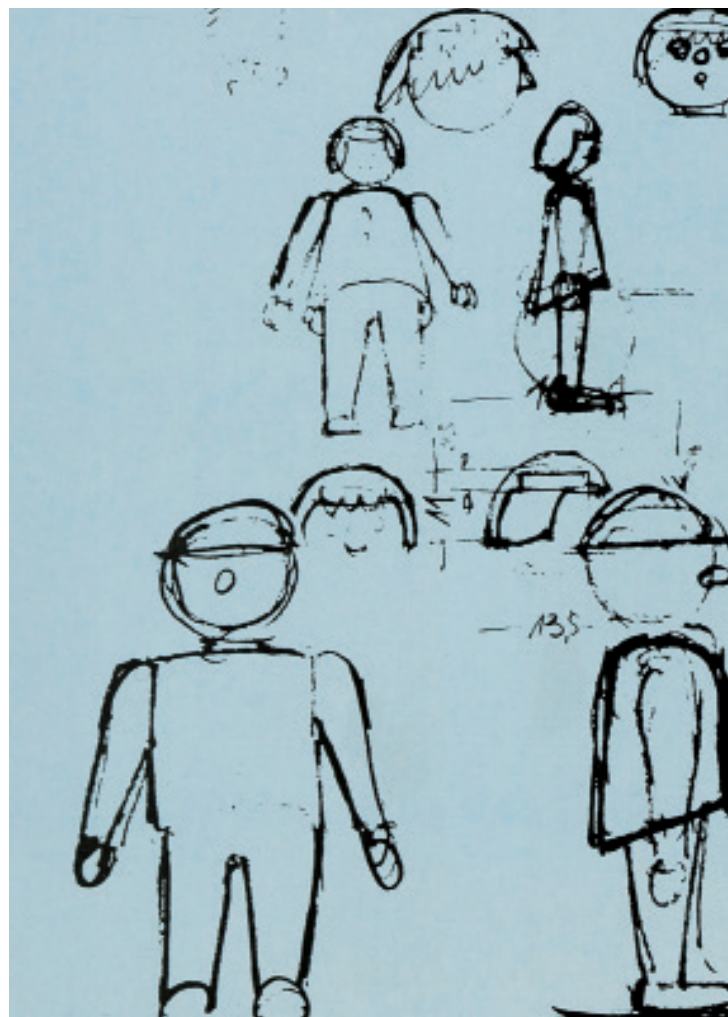

2

DE VORM

POPPETJES WERDEN VAAK INGEZET ALS SPEELS LEERMIDDEL OM DE WERELD LETTERLIJK TOEGANKELIJK TE MAKEN VOOR TOEKOMSTIGE VOLWASSENEN. FABRIKANTEN VAN SPEELGOED BRENGEN IN DE NEGENTIENDE EEUW SOLDAATJES EN PERSONAGES UIT HET DAGELIJKS LEVEN IN SOORTEN EN MATEN OP DE MARKT.

In die periode teisteren grote gewapende conflicten Europa en is de oorlog dus een van de belangrijke thema's. De strijdtafereelen zijn zeer gedetailleerd, met natuurgetrouwe decors en personages, zodat een sleutelmoment uit de geschiedenis, dikwijls een overwinning van het eigen land, exact kan worden nagespeeld. Eind negentiende eeuw specialiseren de speelgoedateliers in het Duitse Neurenberg zich in de vervaardiging van tinnen figuurtjes. De kwaliteit van hun werk is hoog en ze hebben een goede naam. Op technisch gebied volgen de ontwikkelingen elkaar snel op, aangejaagd door de stijgende prijzen van de grondstoffen tin, lood en aluminiumverf. De oplagen groeien en de figuurtjes worden steeds betaalbaarder.

Tussen 1950 en 1960 verandert een nieuw materiaal – plastic – de wereld van het speelgoed voorgoed. Vanaf 1970 verbreedt het aanbod van speelgoedfiguurtjes zich: door de westerns en Amerikaanse tv-series als *In the*

name of the Law worden cowboys en indianen steeds populairder.

Het idee voor het figuurtje Klicky (afgeleid van de 'klik' die je hoort als je het in elkaar zet), dat zal uitgroeien tot PLAYMOBIL, ontstaat in 1971, als de oliecrisis op z'n hoogtepunt is. De tot houtbewerker opgeleide Hans Beck heeft zich gespecialiseerd in de verwerking van kunststoffen en werkt in die jaren als mallenmaker bij Geobra. Zijn opdracht is het ontwerpen van een nieuw soort speelgoed dat zowel in productiekosten als in verkoopprijs concurrerend is. Op de allereerste schetsen staat een heel eenvoudig en kinderlijk figuurtje met een neus (lang of driehoekig), een mond en een zigzagkapsel. Die neus zal later weer verdwijnen (alleen de clown heeft een rode neus als accessoire). De technische tekening geeft aan dat het figuurtje uit zeven onderdelen bestaat: het kapsel, het hoofd, de borstkas, de linker- en de rechterarm,

BOVEN LINKS

De schetsen van Hans Beck vormen de basis van het PLAYMOBIL-figuurtje. Een rond hoofd, zigzagkapsel, handen in de vorm van een nijptang en dat knopje boven op het hoofd voor het aanbrengen van verschillende accessoires. Alleen de neus is gesneuveld.

BOVEN RECHTS

Tinnen soldaatjes waren de voorouders van het PLAYMOBIL-figuurtje.

LINKS
Een blauwe doos voor
de bouw, een rode voor
de indianen en een
groene voor de ridders.

BOVEN
De inhoud van twee van de
drie eerste PLAYMOBIL-
dozen uit 1974.

de buik (het stuk tussen de borstkas en de benen, zodat je die twee delen van het lichaam apart kunt bewegen) en de benen (die in eerste instantie ook los van elkaar konden bewegen). De eerste vijf handgemaakte figuurtjes zijn geel, blauw, wit, groen en rood. De geschilderde ogen en de mond zijn zwaar gestileerd. Het fameuze *Punkt Punkt Strich* (punt punt streep) groeit als vanzelf uit tot hét symbool van PLAYMOBIL. Elk figuurtje heeft een draaibaar hoofd en beweegbare armen en benen, waardoor het verschillende houdingen kan aannemen (zitten, buigen, staan, zich uitstrekken). In 1974 worden op de speelgoedbeurs van Neurenberg drie figuurtjes gepresenteerd: een wegwerker, een ridder en een indiaan te paard. Elk figuurtje heeft een aantal accessoires die eraan vastgeklikt kunnen worden: de wegwerker heeft een helm, een ladder, een houweel, een bezem en een

hark; de indiaan heeft een paard, een zadel, een verentooi, een speer en een armband; de ridder heeft een degen, een cape en een helm. Daarnaast ontwerpt Hans Beck een systeem van rollenspellen (PLAYMOBIL System) waarin kinderen de accessoires voor verschillende personages kunnen gebruiken, zodat ze een eindeloze hoeveelheid fantasieverhalen kunnen spelen.

Ondanks de originaliteit en het innovatieve karakter van het speelgoed en de vele details, is niet iedereen onmiddellijk overtuigd. Het duurt tot de laatste dag van de beurs tot een Nederlandse groothandelaar eindelijk een bestelling plaatst, ter waarde van een miljoen mark. Drie jaar later is de verkoop gegroeid van twintig naar meer dan honderd miljoen mark. Ook de PLAYMOBIL-familie blijft groeien: in 1976 verschijnt de vrouw, in 1981 het kind en in 1984 de baby.

BOVEN

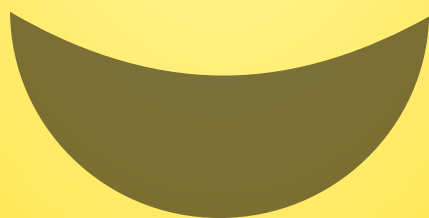
De eerste handleidingen, waarin precies werd uitgelegd hoe men de figuurtjes kon gebruiken.

ONDER

De drie allereerste PLAYMOBIL-figuurtjes.

3

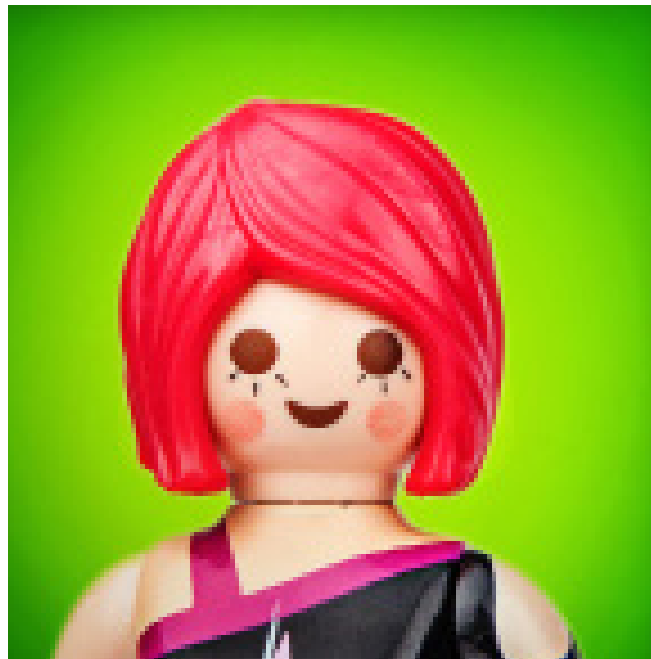

DE GLIMLACH

HOE IRONISCH: OP HET HOOGTEPUNT VAN DE OLIECRISIS VERSCHIJNT ER EEN VRIENDELIJK GLIMLACHEND FIGUURTJE DAT DE WERELD VAN HET SPEELGOED OP ZIJN KOP ZET!

Een eenvoudig en tegelijkertijd briljant idee: twee kleine puntjes en een komma die de geschiedenis van PLAYMOBIL zullen bepalen. Maar wat is er zo aantrekkelijk aan dat kleine, sympathieke figuurtje? Dat is ongetwijfeld de fantastische macht van zijn glimlach. Voordat Geobra met de eerste Klicky's op de internationale speelgoedbeurs verschijnt, heeft hun schepper Hans Beck al verscheidene modellen getekend en gefabriceerd. Ze zijn geïnspireerd op het oude zwart-witlogo van Geobra waarop twee kinderen staan, een jongen en een meisje. Op alle versies van dat logo bestaan de ogen uit twee puntjes en de mond uit een komma. Beck heeft verschillende prototypes onderzocht voordat hij uiteindelijk koos voor een gezicht zonder specifieke uitdrukking, zoals in een kindertekening. Een eenvoudige ronde vorm met twee ogen, een mond en een lichte glimlach, maar zonder neus en oren. Zo'n gezicht lijkt op niemand, en dus op iedereen. En dat illustreert nou precies de grote inventiviteit van Hans Beck! Kinderen die hun gevoelens op het figuurtje projecteren, kunnen de persoonlijkheid van hun personage, juist door het uitdrukingsloze gezichtje, precies aanpassen aan hun stemming. In een handomdraai veranderen ze de sheriff in een outlaw en de eenzame cowboy in een glimlachende indiaan. Op het moment dat het figuurtje op de markt verschijnt, is het aanbod in speelgoed niet te vergelijken met wat er tegenwoordig te koop is. Bovendien is het huidige speelgoed over het algemeen een stuk duurder, vooral door de gestegen grondstofprijzen. Alle ontwerpers proberen dus accessoires te ontwikkelen waarmee

De PLAYMOBIL-glimlach is
nog altijd even stralend!

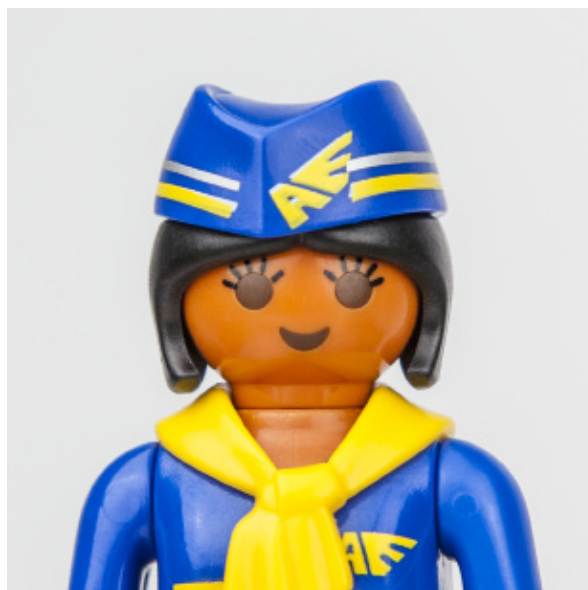
Verborgen achter zijn halsdoek is de cowboy direct een geduchte tegenstander!

de spelmogelijkheden van een enkel stuk speelgoed vergroot worden.

PLAYMOBIL ontwikkelt die mogelijkheid tot transformatie via accessoires. Kinderen kunnen de cowboy een halsdoek ombinden, de brandweerman een zuurstofmasker opzetten, de tandarts of de chirurg een mondkapje geven en de ridder een helm opzetten, waardoor zijn glimlach overigens wel even verdwijnt.

Op verzoek van de kinderen en in overeenstemming met de wens van Hans Beck om zijn speelgoed op te vatten als een systeem, scheppen de ontwerpers uiteindelijk ook enkele personages met gefronste wenkbrauwen, een stoppelbaard, een snor, sproeten, oorlogskleuren (voor het indianenfiguurtje) en een clownsmond. Daardoor is een nog grotere variatie aan uitdrukkingen mogelijk.

In een recente serie komt zelfs een figuurtje met omlaag getrokken mondhoecken voor, zodat kinderen ook met boze en verdrietige personages kunnen spelen. Het idee van een boos personage had Hans Beck in 1974 ook al voor ogen, maar dat is uiteindelijk niet doorgegaan. Als hij had geweten dat zijn boze PLAYMOBIL veertig jaar later alsnog in het assortiment terecht zou komen, dankzij het succes en de onophoudelijke groei van het merk, had hij waarschijnlijk moeten glimlachen.

Twee stipjes en een
komma schrijven
geschiedenis voor
PLAYMOBIL.

© 2015 by geobra Brandstätter Stiftung & Co.
KG, Zirndorf/Germany
® PLAYMOBIL pronounced: plāy-mō-bēēl
www.playmobil.com
licensed by: BAVARIA MEDIA,
www.bavaria-media.de

Geobra Brandstätter Stiftung & Co. KG is niet verantwoordelijk voor de juistheid van de informatie in dit boek. Geobra Brandstätter Stiftung & Co. KG en zijn vertegenwoordigers zijn niet aansprakelijk voor persoonlijk letsel en schade. Alle rechten op de afgebeelde voorwerpen, gebruikte namen etc. behoren uitsluitend aan de respectieve licentiegevers en zijn dus onderworpen aan de bescherming van auteursrechten en handelsmerken. PLAYMOBIL, het PLAYMOBIL-logo en het model zijn onderworpen aan het merkenrecht, auteursrecht en ontwerprecht.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2015
D/2015/45/411 – NUR 680
ISBN: 978-94-014-2975-7

Als u opmerkingen of vragen hebt, dan kunt u contact nemen met onze redactie:
redactielifestyle@lannoo.com

www.lannoo.com
Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Vertaling: Sylvia Birnie
Boekverzorging: Asterisk*, Amsterdam
Cover: Studio Lannoo
Grafisch concept: Jean-Luc Lemaire & David Longuein L775
Oorspronkelijke titel: *La saga Playmobil, 40 raisons de les aimer*
© Oorspronkelijke uitgever: Éditions Hoëbeke, Parijs - 2015

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.